

Лавринець Анастасія Павлівна,
*аспірант кафедри філософії та освіти дорослих
Центрального інституту післядипломної педагогічної
освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»*

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНИХ ШКІЛ ЕСТРАДНОГО СПІВУ В ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Анотація. У статті розглядаються формування вокальних шкіл естрадного співу в історичному дискурсі вокальної педагогіки, основні періоди розвитку українських вокально-педагогічних шкіл естрадного співу, жанрові та стильові особливості у розвитку українських вокальних шкіл естрадного співу в історичному дискурсі української музичної педагогіки.

Ключові слова: вокально-педагогічна школа, школа естрадного вокалу, жанрові та стильові особливості, естрадний спів.

Лавринец Анастасия Павловна

ФОРМИРОВАНИЕ ВОКАЛЬНИХ ШКОЛ ЭСТРАДНОГО ПЕНИЯ В ИСТОРИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ УКРАИНСКОЙ МУЗЫКАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ

Аннотация. В статье рассматриваются формирование вокальных школ эстрадного пения в историческом дискурсе вокальной педагогики, основные периоды развития украинских вокально-педагогических школ эстрадного пения, жанровые и стилевые особенности в развитии украинских вокальных школ эстрадного пения в историческом дискурсе украинской музыкальной педагогики.

Ключевые слова: вокально-педагогическая школа, школа эстрадного вокала, жанровые и стилевые особенности, эстрадное пение.

Anastasiia Lavrynets

THE DEVELOPMENT OF POP SINGING SCHOOLS IN THE HISTORICAL DISCOURSE OF UKRAINIAN MUSICAL PEDAGOGY

Abstract. The article deals with the evolution of vocal singing schools from the perspective of musical pedagogy, and discusses the concepts of 'vocal singing school', 'pop singing', and 'pop singing school'. The article traces the most important stages in the history of Ukrainian vocal singing schools from the 50s of the 20th century up to present. The focus is on particular features of pop singing styles of the epochs described in the article. The paper highlights the achievements of the Ukrainian vocal singing schools as well as their best representatives, composers, and performers. Particular attention is given to modern singers, various trends and styles in contemporary pop singing.

Key words: pop singing, vocal school, style, history of pop singing schools.

Постановка проблеми

У період реформування сучасної вітчизняної мистецької освіти важливого значення набувають інноваційні процеси, які відбуваються у сфері української музичної педагогіки. У зв'язку із активним розвитком естрадного виконавства, поширеного на усіх рівнях мистецької освіти, та підвищеним інтересом до естрадного співу учнівської молоді, студентства та вчителів музичного мистецтва, потребують вирішення актуальні питання запровадження кращого досвіду організації навчання естрадному співу та дослідження питань історії розвитку вокальних шкіл естрадного співу, які розпочали свою діяльність в Україні протягом ХХ – початку ХХІ ст.

Актуальність проблеми дослідження. Органічною складовою музичної вітчизняної педагогіки стає активний розвиток українських вокальних шкіл естрадного співу, а тому відбувається удосконалення теоретико-методологічних засад викладання навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах та в системі післядипломної педагогічної освіти.

Теоретичним підґрунтям у галузі мистецької освіти вважають дослідження А. Болгарського, А. Козир, О. Мельниченко, В. Орлова, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, О. Щолокової, Л. Хлебнікової О. Хижної та інших. Актуальні питання методики вокальної підготовки висвітлено в працях В. Антонюк, В. Богадурова, Н. Гребенюк, Л. Василенко, Л. Дмитрієва, Т. Ткаченко та інших. Заслужовують на увагу дослідження з проблем теорії та методології вокальної підготовки (В. Антонюк, Д. Аспелунд, Л. Арутюнова, Б. Гнидь, Н. Гребенюк, Л. Василенко, Л. Дмитрієв, І. Колодуб, А. Кулієва, К. Линкрейстер, М. Липецька, В. Морозов, Т. Ткаченко та ін.), проблем вокального виконавства (Н. Гребенюк, М. Донець-Тесейр), питань естрадного вокального виконавства, естрадного співу (Н. Дрожжина, Л. Кадцин, О. Колубаєв, Я. Левчук, М. Мозговий, В. Откидач, В. Тормахова, О. Шевченко, Т. Ястремський), вокально-виконавської техніки (М. Єгоричева, А. Кулієва).

У дослідженнях вітчизняних учених розкрито різні аспекти вокальної та вокально-педагогічної діяльності, зокрема, історію створення вокально-виконавських і вокально-педагогічних шкіл (Б. Гнидь, Л. Гринь, Ю. Грищенко, Н. Даньшина, В. Іванов, Р. Калин, В. Михайлець), етнокультурологічний аспект української вокальної школи (В. Антонюк), емоційну сферу у вокальній творчості (О. Єрошенко), загальні положення вокальної педагогіки (П. Голуб'єв, Д. Євтушенко), методику навчання співу дітей (Я. Кушка), інтерпретацію вокальних творів (Н. Даньшина, Я. Іваницька, С. Кудриницький, О. Філатова)⁶. У науковому дослідженні В. Антонюк вирізняє історичні періоди розвитку української вокальної школи та виявлено докласичний (період староросійського співацького мистецтва до ХVІ ст.); класичний (період

⁶ Овчаренко Н. А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності : дис. ... д-ра пед. наук / Н. А. Овчаренко. — Кривий ріг, 2016. — 547 с. — С. 7.

становлення професійної школи хорового мистецтва і формування її в умовах основ сольного співу в XVII–XIX ст.); післякласичний (діяльність професійних вузівських основ навчання сольному співу) та сучасний період розквіту національних шкіл сольного співу¹.

У сучасній мистецькій освіті приділено досить широку увагу щодо висвітлення особистісних творчих досягнень видатних діячів естрадного співу, але водночас питання щодо вокально-педагогічних шкіл естрадного співу в Україні висвітлено досить обмежено.

Метою статті є розглядання історії формування вокальних шкіл естрадного співу в історичному дискурсі вокальної педагогіки.

Завдання статті — це з'ясувати сутність понять «вокальна школа», «школа естрадного співу», визначити основні періоди розвитку українських вокально-педагогічних шкіл естрадного співу й імена педагогів-засновників, прослідкувати основні жанрові та стильові особливості в розвитку українських вокальних шкіл естрадного співу в історичному дискурсі української музичної педагогіки.

Виклад основного матеріалу

У багатьох дослідженнях зустрічається поняття «вокальна школа» та «вокально-педагогічна школа». Аналіз наукових джерел допоміг визначити, що поняття «вокально-педагогічна школа» передбачає розгляд школи не окремого виконавця або педагога вокалу, воно передбачає розглядання методів, прийомів навчання. Словосполучення «вокальна школа» може бути співвідносно з поняттями «вокальне мистецтво», «техніка виконання», «особливості естетичних смаків виконавців», «методика викладання» тощо. Поняття «вокальна школа» об'єднує собою уявлення про комплекс технічних і творчих методів, використовуваних окремими особистостями для досягнення певних творчих цілей. У дослідженні мистецтвознавства Д. Аспелунд вокальна школа визначається як конкретна, цілеспрямована, організована система підготовки нових поколінь співаків і педагогів для конкретної діяльності, що історично змінюється»².

Водночас поняття «школа естрадного вокалу» можна визначити як цілеспрямовану, організовану систему підготовки поколінь естрадних співаків і педагогів для конкретної концертної, виконавської, педагогічної діяльності, що історично змінюється і залежить від конкретних регіональних умов її існування та традицій.

Історія розвитку музичної педагогіки як окремої галузі педагогічної науки має безліч сторінок в різних видах вокального мистецтва. Досконалості досягла вокальна школа *Bel canto*, яка була започаткована італійськими співаками і композиторами, складала основу вокальної академічної школи. Досить

¹ Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія / В. Г. Антонюк. — Київ : Українська ідея, 2001. — 144 с. — С. 136.

² Аспелунд Д. Л. Развитие певца и его голоса / Д. Л. Аспелунд. — М. ; Л. : Музгиз, 1952. — 192 с. — С. 16.

поширеним явищем в музичній педагогіці стала організація діяльності вокальних вітчизняних шкіл академічного та народного співу. Значний внесок у формування української академічної школи співу належить основоположнику української музичної класики Миколі Лисенку, який заснував музично-драматичну школу на здобуття вищої мистецької освіти. Український досвід вокальних шкіл академічного вокалу вплинув на західноєвропейські, російську та радянську вокальні школи. Досконалість досягли вокальні школи, в яких діяли українські композитори М. Дилецький, Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та інші, які зберігали ментальний зв'язок з українською вокальною природою та залишилися яскравими представниками українського музичного вокального мистецтва. Традиції вітчизняних шкіл академічного вокалу були продовжені протягом ХХ ст. — з центрами у Києві, Харкові та Одесі.

Швидкий розвиток науки і техніки та інформаційних технологій з другої половини ХХ – до початку ХХІ ст., поява електронної музики, звукозапису, співу під мікрофон та діяльність когорти видатних українських естрадних співаків, вокально-інструментальних ансамблів та вокальних колективів породила появу нового напрямку співу – естрадний вокал.

Школи українського естрадного вокалу, які були сформовані на основі об'єднання-синтезу «старого» традиційного і «нового» новаторського, становлять основу класифікації української пісенної естради на періоди її становлення і розвитку, що детально описано в дисертаційному дослідженні М. Мозгового⁴.

На думку М. Мозгового, розвиток української пісенної естради протягом ХХ ст. та загальний розвиток шкіл естрадного вокалу відбувався протягом трьох часових періодів, а саме: 1950–1960 роки; 1970–1980 роки; 1990–2000 роки⁴.

У перший період 50–60-х років минулого століття школа естрадного вокалу була побудована на основі художньої пісенної інтеграції, що розвивалася одночасно у двох напрямках – самодіяльному і академічному. Великого розвитку отримали самодіяльні вокально-інструментальні ансамблі, які виникали на ґрунті міської пісенної культури із синтезом фольклору й авторської пісні-романсу. До композиторського складу цієї вокальної школи належали композитори-піснярі Платон і Георгій Майбороди, І. Шамо, О. Білаш, С. Сабадаш, І. Поклад, А. Горчинський. Другий академічний напрям розвивався на основі бардівської пісні. М. Мозговий зазначає, що на початку 60-х років минулого століття «...на тлі посилення інтересу до розважальної пісні й танцювальної музики, самодіяльної композиторської та виконавської творчості легалізувався міський пісенний фольклор...»⁴. Ця школа естрадного вокалу, яка розвивалася на основі нової української естрадної пісні і стала новим художнім явищем, свого роду альтернативою традиційній радянській естрадно-масовій

⁴ Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з мистецтвознавства : спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / М. П. Мозговий ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2007. — 20 с. — С. 11; 7; 6.

пісні. Серед бардівських пісень популярними стали пісні авторів-виконавців В. Висоцького, О. Галича та інших. На основі національно-грунтової ментальності розвитку отримала творчість вокально-інструментальних ансамблів: «Смерічка», «Червона Рута», «Кобза», «Мрія», «Водограй», «Світязь» та інші⁷.

До діяльності цих шкіл естрадного вокалу залучалися професійні майстри вокальної академічної школи. Яскравим прикладом солістів виконавців цього періоду стали видатні співаки Д. Гнатюк, Н. Кондратюк, Ю. Гуляєв, К. Огневий, Д. Петриненко, А. Мокренко, А. Таранець, які мали академічну освіту та досвід оперної практики, а тому виконували естрадні пісні академічною манерою, на основі концертно-камерної й оперної школи вокалу. Ці солісти виконували пісні з дотриманням традицій народного мелосу, класичного романсу, оперети та вальсу⁷.

Вітчизняні вокальні школи періоду 50–60-х років діяли на базі консерваторій, музичних театрів, вокальних студій.

Школи естрадного вокалу 70–80-х років ХХ ст. існували на основі органічного злиття аматорського і професійного виконавства. У виконанні колективів і солістів звучали народні пісні, сучасні шлягери, авторські пісні. Видатними діячами української пісенної естради того часу стали виконавці С. Ротару, Ю. Богатиков, В. Зінкевич, Н. Яремчук та інші⁷. На естрадну пісню того часу впливає джаз, який отримав широкого розповсюдження і започатковує діяльність професійних колективів джаз-оркестрів, серед яких «Дніпро», «Зелений вогник», ансамблі «Свірчкове число», «Тріо Найдичів», «Арніка» та інші. Значного впливу на розвиток естрадної пісні зіграло проведення відомих фестивалів і пісенних конкурсів у містах Сочі, Ялті, Юрмалі, Сопоті, Варні. Другий період розвитку шкіл естрадного вокалу, на думку дослідників М. Мозгового, О. Колубаєва, був характерним для розвитку українського фолк-поп стилю, яскравим представником якого став композитор В. Івасюк. На думку дослідників, творчість композитора стала новим етапом проникнення фольклору в регіональні традиції салонно-естрадного солоспіву-танцю та актуальних танцювальних ритмів сучасності...»³.

Вітчизняні вокальні школи естрадного вокалу в період 70–80-х років ХХ ст. діяли в основному на базі консерваторій. Основою вокальної роботи над пісенним репертуаром в діяльності таких шкіл естрадного вокалу залишається академічна оперна манера виконання й академічний спів. У другій половині 60 – на початку 70-х років минулого століття під керівництвом В. Івасюка створено ансамблі «Червона рута» і «Водограй», які можна вважати класикою вітчизняної естрадної музики»⁷. На естрадну пісню 1980 років вплинула рок-музика таких груп Beatles, The Rolling Stones, Pink Floyd, Deep Purple та інших. В естрадній пісні вітчизняних груп «Брати блюзу», «Брати Гадюкіни», «ВВ»

⁷ Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: дис. ... канд. наук з мистецтвознавства / Т. М. Рябуха. — Харків, 2017. — 263 с. — С. 107–109; 106.

³ Колубаєв О. Л. Галицька популярна пісня в процесі еволюції регіональної традиції естрадно-музичного мистецтва: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / О. Л. Колубаєв; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. — Одеса, 2014. — 20 с. — С. 13.

використовувалися народно-інструментальні мелодії коломийок. В ансамблях використовували як електронні інструменти, так і акустичні: скрипку, баян, сопілку, цимбали.

Одним із напрямів рок-музики став фолк-рок як стиль, що сформувався в середині 80–90-х років в українській естраді, в якому спостерігалось зближення стилів рок- і поп-музики. Український фолк-рок і фолк-поп був представлений групами «Мертвий Півень», «Плач Єремії», «Скрябін», «ТНМК», «Океан Ельзи», «Друга Ріка» та інші. На сцені з'являються нові імена з індивідуально-особистісним стилем виконання з неповторною інтонацією і манерою виконання пісень: Н. Яремчук, В. Зінкевич, О. Білозір, І. Бобул, Л. Сандулеса, А. Кудлай, В. Білоножко, П. Зібров — та активно розвивається поп-музика⁷.

У період різноманітних шоу-програм, фестивалів, пісенних конкурсів та хіт-парадів нового розвитку отримали вокальні школи естрадного вокалу, де була яскраво виражена українська національна основа, що поєднана з майстерністю естрадних виконавців.

Діяльність шкіл естрадного вокалу кінця минулого та початку ХХІ ст. активно розвивається на кафедрах і відділеннях естради та джазу, в музичних училищах, консерваторіях і вищих навчальних закладах культури України. Основою естрадного співу залишається академічний вокал з додаванням елементів та технік, які можна віднести до суто естрадного виконавства.

Вітчизняна школа естрадного вокалу успішно розвиває естрадно-пісенне рок- і поп-мистецтво. Професійні колективи та виконавці отримують визнання на міжнародних пісенних конкурсах («Євробачення» — переможниця Руслана у 2004 р. та Джамала — в 2016 р.). Окрім виконавців – солістів активно розвивають свою творчість групи «Океан Ельзи», «Воплі Відоплясова», «Бумбокс», «Тік» та інші, в звучанні яких спостерігається поєднання фольклору та року.

Серед напрямів сучасної естрадної музики в Україні отримує розвитку багато стилів, представлених у таблиці.

Таблиця

Розвиток стилі естрадної музики кінця ХХ – початку ХХІ століть

№ з/п	Назва стилю	Колективи, групи
1	2	3
1	Поп-стиль	Nikita, дует «неАнгели», дует «Анна-Марія», дует «Брати Борисенко», дует Dekolte, дует D. Lemma, тріо Blondy, тріо «Максимум», Real O, «Артика», «Потап і Настя», DZIDZIO, Open Kids, «Время и Стекло», TRISHI, «Заклепки», ARMIA, Black Stars, Benami, «Таврика», «MMDANCE»
2	Афроамериканський фанк	Sunsay, «Горячий Шоколад»
3	Панк-рок	«Борщ», «Бреем Стокер», «Тартак», «Тостер», «ТОЛ», Doping
4	Хіп-хоп	«Байконур», «Мікрошум», Hot Point, BLACK COAST, LCA, J-Praddas, Fresh Air, JST Dress, Code, «Бумбокс»
5	Психоделік-рок	«Океан Ельзи», «Воплі Відоплясова», «Скрябін», «С.К.А.Й.», «Друга ріка», «Плач Єремії», «Грін Грей», «Табула Раса», «Вермут», «Фантом», Med Heads, Marakesh
6	Реп	групи Tarantinos, Rose Legion, Andwert, Indigo, VISHNI, Megapolis230, D56, 20100, «По Ту Сторону»

1	2	3
7	Фолк-рок	Групи «Млин», «Світ Гойя», «Гайдамаки», «Вітер Води», «Флінт», «Тінь Сонця», «Невидь», «Мерва», «Мандри», Fleur
8	Данс-поп	Kazaky, Quest Pistols
9	Вокальний джаз	Jungltman, Yellow Shoes, Ja maika, Dislocados, Acoustik Quartet, ShockolaD, French Connection, Big Jump Band, «F-тріо», Mand Sound, солісти – Т. Боева, Ю. Рома, Р. Єгоров, О. Плакидюк, С. Панова, О. Войченко
10	Електронно-танцювальний стиль	Go-A, Childhood

Узагальнюючи напрями розвитку естрадної пісні на Україні в останнє десятиліття, на думку Т. Рябухи, яскраво представлені п'ять напрямів розвитку естрадного співу⁷.

Перший напрям — *естрадно-романсовий*, представлений виконавцями: В. Гришко, А. Пономарьов, І. Білик, В. Козловський, С. Вакарчук, Т. Кароль.

Другий напрям — *поп-шлягерний* – з оригінальною формою подачі пісні-танцю, розрахованого на молодіжну аудиторію з провідним значенням ритму і візуального ряду представлений виконавцями: І. Дорн, Монатік, С. Лобода, І. Білик, В. Брежнева, О. Вінницька, М. Барських, С. Ротару, З. Огневич, Руслана, А. Приходько, Алекса, Н. Мейхер, Альоша, Лама, О. Полякова, Н. Могилевська, А. Лорак, А. Седакова, А. Гроссу, Ассія Ахат, Sony, Tarabarova, Masha Go Ya, Lily, Гайтана, Д. Клімашенко, Є. Власова, К. Бужинська, М. Собко, М. Нітіч, П. Зібров, Т. Повалій, Еріка, Юлія Войс, Ж. Фокін;

Третій напрям — *естрадно-джазовий*, представлений виконавцями: Джамала, Лаура Марті, Крістіна Марті.

Четвертий напрям — *фолк-естрадний*, представлений виконавцями: Ілларія, Т. Матвієнко, Н. Матвієнко, І. Червінська та інші.

П'ятий напрям — *шансон*, представлений виконавцями: Г. Кричевський, О. Вінник, І. Зіновська, В. Данилюк, Т. Дьяченко, С. Піскун, Є. Дашин, Д. Гольцов⁷.

Розвиток естрадної школи вокалу в останню чверть минулого століття та початок ХХІ ст. являє собою синтез багатьох запозичень і суто вітчизняних особливостей і характеризується опорою на ґрунтові вітчизняні пісенні інтонації. Нова ж українська пісенна естрадна пісня підпорядковується законам шоу-бізнесу і підлягає значному впливу новітніх популярних жанрів і стилів та зберігає національні особливості та традиції.

Розглядаючи історію розвитку шкіл естрадного вокалу, слід зазначити, що вони мали характерні особливості свого розвитку. В Україні сьогодні функціонують Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, яка з 1995 р. має назву Національної музичної академії України ім. Петра Чайковського, Одеська, Донецька консерваторії, Харківський, Львівський інститути мистецтв. Вокальні факультети консерваторій готують фахівців

⁷ Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: дис. ... канд. наук з мистецтвознавства / Т. М. Рябуха. — Харків, 2017. — 263 с. — С. 113.

співу, які по закінченні навчання отримують кваліфікацію оперного або концертного співака. Окремі педагогічні інститути й інститути мистецтв, факультети педагогічних університетів мають спеціалізацію «естрадний вокал».

Вітчизняні школи естрадного вокалу та професорсько-викладацький склад активно розвивають методику навчання естрадного співу, який в основному має свої специфічні особливості у вигляді технік виконання та специфічних виконавських прийомів. До методики навчання естрадного співу можна віднести постановку голосу, дихання, індивідуальну роботу над технічними прийомами, цикл вокальних вправ на розвиток голосу і слуху та роботу над пісенним репертуаром, сценічною, акторською майстерністю.

Сучасні педагогічні вищі навчальні заклади готують бакалаврів та магістрів зі спеціальності «музичне мистецтво» із спеціалізацією «естрадний спів». В цілому у вітчизняній школі підготовки майбутніх фахівців простежується академічна школа постановки голосу майбутнього вчителя. Тому актуальним постає питання підготовки вчителя до роботи над естрадним співом в межах післядипломної педагогічної освіти, яка може проходити на основі спеціальних тематичних програм та авторських курсів, що засновуватимуться на досягненнях розвитку українських шкіл естрадного вокалу з органічним синтезом вокального мистецтва, вітчизняної мистецької педагогіки.

Висновки

Отже, історичний аналіз розвитку шкіл естрадного вокалу на Україні дав змогу зробити висновок, що, пройшовши досить складний шлях зародження і розвитку, українська пісенна естрада має свій неповторний стиль і асимілює в собі досягнення багатьох видатних українських співаків, які є представниками різних вокально-педагогічних шкіл, і продовжує кращі традиції національної і світової популярної музики. Основними компонентами вітчизняного естрадно-пісенного стилю стала опора на романсовість, лірику, фольклор. Аналіз сучасного стану розвитку шкіл естрадного вокалу доводить необхідність розвитку методики навчання естрадного співу, який має свої специфічні особливості та потребу удосконалення технік виконання та специфічних виконавських прийомів виконання естрадних пісень та удосконалення технологій підготовки вчителів в межах післядипломної педагогічної освіти.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

Подальших розробок потребують дослідження питань аналізу сучасного стану підготовки вчителя до організації роботи над естрадним виконавством в межах загального середнього закладу освіти та в позашкільній освіті, післядипломній педагогічній освіті, а також питання змісту та технології підготовки вчителів до цього виду діяльності.

Список використаних джерел

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : монографія / В. Г. Антонюк. — Київ : Українська ідея, 2001. — 144 с.

2. Аспелунд Д. Л. Развитие певца и его голоса / Д. Л. Аспелунд. — М. ; Л. : Музгиз, 1952. — 192 с. — С. 16.

3. Колубаєв О. Л. Галицька популярна пісня в процесі еволюції регіональної традиції естрадно-музичного мистецтва : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / О. Л. Колубаєв ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. — Одеса, 2014. — 20 с.

4. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з мистецтвознавства : спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / М. П. Мозговий ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2007. — 20 с.

5. Музична естрада : словник / уклад. В. М. Откидач. — Харків : І. В. Якубенко, 2004. — 446 с.

6. Овчаренко Н. А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності : дис. ... д-ра пед. наук / Н. А. Овчаренко. — Кривий ріг, 2016. — 547 с.

7. Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : дис. ... канд. наук з мистецтвознавства / Т. М. Рябуха. — Харків, 2017. — 263 с.

Anastasiia Lavrynets

**THE DEVELOPMENT OF POP SINGING SCHOOLS IN THE HISTORICAL
DISCOURSE OF UKRAINIAN MUSICAL PEDAGOGY**

Innovative processes in Ukrainian musical pedagogy have become crucial for the reformation of modern art education in Ukraine. The development of pop singing and the rising interest to singing singles have necessitated the introduction of the best experience into the methodology pop singing education. The issue of history and development of pop singing in Ukraine during the 20th – early 21st centuries requires further discussion. Nowadays the Ukrainian school of vocal signing is an integral part of musical pedagogy. Thus it is essential to provide proper standards of Postgraduate Voice Teachers' Training.

The article deals with the evolution of vocal singing schools from the perspective of musical pedagogy, and discusses the concepts of 'vocal singing school', 'pop singing', and 'pop singing school'. The article traces the most important stages in the history of Ukrainian vocal singing schools from the 50s of the 20th century up to present. The focus is on particular features of pop singing styles of the epochs described in the article. The paper highlights the achievements of the Ukrainian vocal singing schools as well as their best representatives, composers, and performers. Particular attention is given to modern singers, various trends and styles in contemporary pop singing. It is argued that there are five distinct styles in modern pop singing. The results of the research made it possible to identify the sources of pop singing schools and their role in Ukrainian musical pedagogy.